

NÖROPSİKANALİZ NEDİR? †*

Mark Solms ** & Oliver Turnbull ***

Çeviren: Emir H. Özel ****

Özet: Bu makale nörobilim ve psikanalizin (“nöropsikanaliz”) disiplinlerarası konumunu kısaca incelemekte ve ayrıca bu alanın karşılaştığı bazı eleştirilere de değinmektedir. Bu makalede ilk olarak nöropsikanalizin interdisipliner bir alan olup olmadığına dair hem teorik hem de teknik sorular dahil olmak üzere alanın tarihsel temellerini gözden geçirmektedir. İkinci olarak çift görünümlü tekçiliğin konumunu da dahil ederek alanın felsefi temellerini tartışmaktadır. Üçüncü olarak nörolojik hastalarla analitik çalışmanın disiplinler arasından optimal bir temas noktasını temsil edip etmediğini tartışarak bilimsel temellerini incelemektedir. Son olarak, bu makalede nöropsikanalizin ne olmadığı konusuyla ilgilenilmekte, “spekülasyona karşı ampirik araştırma” gibi konuları ve nöropsikanalizin yeni bir psikanaliz “okulu” olup olmadığı sorusu ele alınmaktadır.

Anahtar Kavramlar: nöropsikanaliz, bilim tarihi, Freud, zihin-beden problemi, çift görünümlü tekçilik

“Nöropsikanaliz” teriminin ilk resmi kullanımı, bu derginin başlığı olarak tanıtılan 1999 yılında gerçekleşti.* Ancak, açıkçası, psikanaliz ve nörobilim arasındaki ilişki bu terimden çok daha eskidir. “Nöropsikanaliz” kelimesi ilk defa üretildiği yıllar içerisinde farklı insanlar tarafından farklı amaçlarla birçok değişik biçimde kullanılmıştır.¹ Bu karmaşıklığın bir kısmı bu makalede gözden geçirilmekte ve bu süreçte alanın amaçlanan kapsamı çizilmektedir. Bunu yaparken alanın kuruluşundan bu yana geçen yaklaşık on yılda karşılaşılan bazı eleştirilere de değinilecektir.

Bu çalışmanın iki önemli sınırlaması bulunmaktadır. Birincisi, sadece kendimiz adına konuşabileceğimiz ve böylece “nöropsikanaliz”in ne olduğunu ve ne olması gerektiğini düşündüğümüzü tanımlayabileceğimizdir. Yine de, birimizin bu terimi icat etmesi nedeniyle, bu konuda belirli bir ayrıcalık hakkı iddia edebiliriz. İkincisi, disiplinin yalnızca mutlak temellerinden bahsetmeyi, sadece temel konulara değinmeyi amaçlıyoruz. “Nöropsikanaliz nedir?” sorusunu dört başlık altında ele alıyoruz:

- 1- Nöropsikanalizin tarihsel temelleri.
- 2- Nöropsikanalizin felsefi temelleri.
- 3- Nöropsikanalizin bilimsel temelleri.
- 4- Nöropsikanaliz ne olmadığı.

Nöropsikanalizin Tarihsel Temelleri

Nöropsikanalizin tarihsel temelleri üzerine konuştuğumuz zaman, elbette işe önce Freud ile başlamalıyız. Bunu yaparken de nöropsikanalizin gerçekten psikanalizin meşru bir parçası olup olmadığı sorusunu da ele alıyoruz. Alternatif görüş, onun bir şekilde aramızdaki yabancı bir nesne, ya da bir sapma, hatta belki de temelde anti-psikanalitik bir şey olduğudur.

Bu soruyla ilgili olarak Freud’un konuya yaklaşımı büyük önem taşımaktadır. Nöropsikanaliz, Freud’un psikanalizi tasarladığı şeyin meşru bir parçasıysa, nöropsikanalizin disiplinlerarasılığı bu “ebeveyn” disipline göre güçlü bir konuma yerleşmektedir. Ne de olsa psikanalizi icat eden Freud’dur. Neyse ki, bundan ötürü, Freud’un konuyla ilgili görüşü çok açıktı ve yaşamı boyunca hep tutarlıydı. Freud, elbette, profesyonel yaşamının ilk yirmi yılında bir sinirbilimci ve nörologdu (Solms, 2002;

†Solms, M. & Turnbull, O. H. (2011). What is neuropsychanalysis?. *Neuropsychanalysis*, 13(2), 133-145. <http://dx.doi.org/10.1080/15294145.2011.10773670>

*Mark Solms ve Oliver Turnbull’a bu makaleyi çevirmemize ve yayınlamamıza izin verdikleri için teşekkür ederiz.

**Department of Psychology, University of Cape Town, South Africa.

***Centre for Cognitive Neuroscience, Bangor University, U.K.

****Adnan Menderes Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Lisans Öğrencisi. İletişim: eozel372@gmail.com

¹Freud’un “derinlik psikolojisi” kavramına atıfta bulunarak (Freud, 1915), yeni interdisiplin için kullanılan terimin “derinlik nöropsikolojisi” olduğu bir zaman vardı (Kaplan-Solms Solms, 2000; Turnbull Solms, 2003).

Solms Saling, 1986; Sulloway, 1979). Daha sonraki psikanalitik çalışması boyunca zihninde belirli bir bilimsel program vardı ve bu program, o sırada kendisine sunulan bilimsel yöntem ve tekniklerin sınırlamaları tarafından şekillendirilmiş olsa da, daha önceki sinirbilimsel çalışmasıyla büyük ölçüde devam etti. (bu konu hakkında daha fazla bilgi için bkz. Solms, 1998; Solms Saling, 1986; Turnbull, 2001).

Freud'un programı, insan zihninin yapı ve işlevlerinin haritasını çıkarmaktı ve doğal olarak bunların insan beyninin yapısı ve işlevleriyle yakından ilişkili olduğunu kabul etti. Bununla birlikte, bu ilişkilerin haritalandırılmasıyla ilgili olarak sürekli zamanının beyin bilimlerinin bu ilişkileri keşfetmek için ihtiyaç duyduğu hem kavramsal hem de teknik anlamdaki araçlara sahip olmadığını savundu. Bu nedenle isteksizce de olsa gerekli bir çare olarak gördüğü, bir yön değişikliği olan tamamen psikolojik bir yöneme geçti. Buradaki birkaç alıntı bu konumu göstermektedir:

Psikolojideki geçici fikirlerimizin büyük bir ihtimalle bir gün organik bir altyapıya dayanacağı aklımızda bulundurmamız. . . . Özel kimyasal maddelerin yerine özel psişik güçler koyarken bu olasılığı dikkate alıyoruz (Freud, 1914: 78-79).

Psikolojik terimleri fizyolojik veya kimyasal terimlerle değiştirebilecek durumda olsaydık, tanımımızdaki eksiklikler muhtemelen ortadan kalkardı (Freud, 1920: 60).

Biyoloji gerçekten sınırsız bir olasılıklar alanıdır. Bize en şaşırtıcı bilgiyi vermesini umabiliriz ve sorduğumuz sorulara birkaç düzine yıl içinde ne yanıtlar vereceğini tahmin edemeyiz (Freud, 1920: 60).

Freud'un çalışmalarında baştan sona buna benzer pek çok ifade vardır. Öncelikle, hepsi, psikanalizin sinirbilimden ayrılmasını pragmatik bir karar olarak gördüğünü ortaya koyuyor. İkincisi, sinirbilimdeki ilerlemenin gelecek bir zamanda sinirbilimdeki boşluğu köprülenebilir hale getirmek üzere yeterince ilerleyeceğine dair kaçınılmaz bir sonuca sahip olacağını açıklığa kavuşturmak için her zaman çaba sarf ediyordu. Yukarıdaki alıntılardan birinin önerdiği gibi, kabaca tahmini, bunun "birkaç düzine yıl" içerisinde gerçekleşebileceğiydi. Ancak bu 1920 yılında söylenmişti.

Freud'un o sırada karşılaştığı metodolojik sınırlamalar nelerdi? O zamanlar mevcut olan temel sinirbilimsel araç, fokal beyin lezyonlarından mustarip hastaların psikolojik araştırmasına dayanan klinik-anatomik yöntemdi (Finger, 1994) -yani, zihnin farklı işlevlerinin beynin farklı bölümlerine verilen hasarlarla nasıl değiştiğini incelemek. Zihin-beyin ilişkisini incelemek için etkin bir şekilde mevcut olan tek yöntem buydu (Freud'un sonraki yılları nörokimyaadaki erken gelişmelerle kısaca örtüşmesine rağmen; bkz. Finger, 1994).² Bununla birlikte, Freud preanalitik çalışmalarında kendisi de kullanmasına rağmen klinik-anatomik yöntemi amaçları için uygun görmedi. Kendisinin en iyi bilinen Afazi Üzerine (1891) (On Aphasia) adlı eseri bu yöntemin ustalığının ve sınırlamalarının ne kadar sofistike olduğunu göstermektedir (Freud'un erken nöropsikolojik araştırmalarının modern bir değerlendirmesi için bkz. Shallice, 1988: 245-247).

1891'de afazilerle ilgili kitabında ve hemen ardından yayınladığı makalelerde (Solms, 2001), Freud psikanalize geçiş yaparken klinik-anatomik yöntemi reddetti. Bunu yaparken birkaç gerekçesi vardı. İlk olarak, zihnin dinamik bir varlık olduğunu kabul etti. Bir nörolog olarak bile (Freud, 1891) Freud'un katı görüşü zihnin statik modüllerden veya oklarla birbirine bağlanmış kutulardan oluşmadığıydı. Bunun yerine Freud, zihni dinamik, analog süreçler olarak gördü. İkincisi, Freud, zihnin bilinçten çok daha fazlasını içerdiğini gözlemledi; bilincin altında, istemli beyni anlamlandırabilmemiz için, işleyişinin keşfedilmesi ve anlaşılması gereken engin bir altyapı vardı.

Ardından psikanalizin maksadı bir yöntem geliştirmek ve en nihayetinde bu yöntemden bilimin zihnin dinamik doğasını ve bilinçdışı yapısını keşfetmesini, anlamasını sağlayacak bir teori (ve bir terapi) üretmek oldu. Daha sonra Freud'un tamamen klinik olan bu yöntemi sinirbilimsel kısıtlamalardan arınmış olarak 1895'ten 1939 civarlarına kadar kullanmaya başladığı yaygın olarak biliniyor. Bu öncü çalışma bize zihnin temel organizasyonunun bir dizi teorik modelini içeren önemli bir miras bıraktı, şimdilerde biz buna "metapsikoloji" diyoruz.

Freud'u yanlış yorumlayan bazı psikanalistler, psikanalizin teorik çalışmasının sinirbilimden sonuza kadar uzak kalması gerektiğini savunuyorlar. Bu yöntemler ne kadar ilerlerse ilerlesin, sinirbilimsel yöntemleri kullanmaktan kaçınılmalı ve yalnızca klinik, psikolojik yaklaşımımıza bağlı kalmamız. Bunlar "[sinirbilim] araştırmasının, psikanalizin teorik veya pratik olarak anlaşılmasına veya geliştirilmesine herhangi bir şekilde katkıda bulunup bulunmadığını. . . sinirbilimin başlı başına psikanaliz için değerli olup olmadığını" sorgulayan yazarlardır (Blass Carmeli, 2007: 34; benzer bir görüş için bkz.

²"Gelecek, bize belirli kimyasal maddeler sayesinde enerji miktarı ve zihinsel aygıttaki dağılımlar üzerine doğrudan bir etki yaratmayı öğretebilir" (Freud, 1940 [1939]: 182).

Karlsson, 2010: 40-64). Bu görüşün savunucuları (hiç değilse bizim için) azalan bir azınlık oluşturuyor gibi görünüyor,³ ancak psikanalizin ilke olarak sinirbilimden öğreneceği hiçbir şey olmadığına inanan bazı meslektaşlarımız olduğunu kabul etmeliyiz. (Ancak, tuhaf bir biçimde, sinirbilimin psikanalizden öğreneceği bir şeyler olduğunu düşünüyorlar.)

Bu teorik -veya ideolojik- sorudan bağımsız olarak, nörobilimin bir disiplin olarak psikanalitik teoriye yeterli bir katkı yapmasına izin verecek kadar yeterince gelişmiş olup olmadığına dair teknik bir soru kalmaktadır: metodolojik sınırlamaların (ve Freud'un bahsettiği nöropsikolojik bilgiyle ilgili sınırlamaların) hala devam edip etmemesi. Geri adım atacak olursak, son birkaç on yılda sinirbilimlerinde çok büyük teknik ve metodolojik ilerlemeler olduğu açıktır. En kısa tarihsel özet şöyledir:

Elektroensefalografi (EEG) 1930'larda tanıtıldı (Berger, 1929) ancak savaş sonrasına kadar tam olarak kullanılmadı. Bu, değişken işlevsel koşullar altında beyin aktivitesinin dinamik yönlerini ölçmek ve gözlemlemek için başlangıçta oldukça kaba olan bir yeteneğin başlangıcını temsil ediyordu. 1960'larda olay-ilişkili potansiyellerin (OİP'ler) sonraki gelişimi (Sutton, Braren, Zubin ve John, 1965; Sutton, Tueting, Zubin ve John, 1967; Walter, Cooper, Aldridge, McCallum ve Winter, 1964; yakın tarihli bir inceleme için bkz. Luck, 2005), deneysel kontrol ve ortalama alma prosedürleri sayesinde temel EEG tekniği üzerinde önemli ilerlemeler sundu. Manyetoensefalografi (MEG) ile ilgili son gelişmeler, artan anatomik hassasiyetle, zihinsel olaylarla ilişkili nöral dinamikleri milisaniye düzeyinde incelememize imkan veren önemli bir ilerlemeyi temsil ediyor.

Öte yandan İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra nöropsikolojide lezyon yönteminin içsel sınırlamalarını zihnin dinamik doğasına uyarlayan yeni bir yöntemi kullanmayı hedefleyen muazzam gelişmeler yaşandı. Özellikle Alexander Luria, "dinamik lokalizasyon" olarak bilinen bir yöntem geliştirdi (Luria, 1966, 1973; bkz. Kaplan-Solms Solms, 2000: 39-34; Solms Turnbull, 2002: 64-66). Bu sayede araştırmacı, her yapının karmaşık psikolojik bütüne temel bir bileşen olarak katkı sağladığı fonksiyonel sistemleri kurmak için etkileşen beyin yapısı takımlarını tanımlayabiliyordu. Bu temelde modern nöropsikoloji, temel zihinsel işlevlerin çoğuna dair iyi gelişmiş bir anlayışa sahiptir. Bu özellikle bilişsel işlevler için geçerlidir.

1970'li yıllarda bilgisayarlı tomografinin gelişimi izleyen muazzam teknik ilerlemeler, hasta hala hayattayken bir beyin lezyonunun kesin yerini belirlemeyi mümkün kıldı. Bunu manyetik rezonans görüntüleme (MRG) izledi. Ve 1990'lardan itibaren, fonksiyonel beyin görüntüleme (fonksiyonel manyetik rezonans görüntüleme, fMRG; pozitron emisyon tomografisi, PET ve tek foton emisyonlu bilgisayarlı tomografi, SPECT), değişen psikolojik koşullar altında sağlıklı kişilerde nörodinamik süreçleri doğrudan gözlemlemeyi mümkün kıldı.

Artık araştırmalarda nörolojik olarak sağlıklı katılımcılara ya sodyum amital enjeksiyonu (ilk olarak 1940'larda tanıtıldı) ya da transkraniyal manyetik stimülasyon (1990'lardan beri mevcut olan TMS) yoluyla kafatasının dışında iletilen manyetik darbeler sayesinde geçici, kısa etkili "lezyonlar" oluşturmak da mümkündür. En belirgin örneklerden bahsetmek gerekirse, beyin cerrahisi operasyonlarında kortikal yüzeyin uyarılmasından (Penfield ve Boldrey, 1937; Penfield ve Rasmussen, 1950), derin beyin uyarılmasından (Mayberg ve ark., 2005) ve psikofarmakolojik incelemelere (Ostow, 1962; 1980) kadar sayısız başka teknoloji de mevcuttur.

Bu kısa özet bile, zihnin dinamik doğasını incelememize ve bilinçdışı altyapısının sinirsel organizasyonunu tanımlamamıza olanak sağlayan sinirbilimsel yöntemlere sahip olduğumuzu gösteriyor. Tüm yöntemlerde olduğu gibi bu yöntemlerin de her birinin kendi sınırlamaları var ve hiç kuşkusuz gelecekte birçok ilerleme yaşanacaktır -ancak bu alandaki bilimsel araştırmanın manzarası, Freud'un yaşamından bu yana kesinlikle kökten değişti. Bu nedenle psikanalizde zihnin yapısı ve işlevleri hakkında öğrendiklerimizin nörolojik temellerini bugün elimizde mevcut olan sinirbilimsel yöntemleri kullanarak haritalamaya çalışıp çalışmayacağımızı yeniden düşünmek tamamen uygun görünüyor. Bizce Freud öncülüğünü yaptığı bu çalışmadaki gelişmeyi hoş karşılar ve tamamen meşru görürdü. Ve bu konuyu ele alan kitapların sayısında büyük bir patlama meydana geldi (örn. Bazan, 2007⁴; Bernstein, 2011; Corrigan Wilkinson, 2003; Cozolino, 2002; Doidge, 2008; Fotopoulou, Pfaff, Conway, baskıda; Kaplan-Solms Solms, 2000; Mancina, 2006; Northoff, 2011; Peled, 2008; Shevrin, Bond, Brakel, Hertel, Williams, 1996; Solms Turnbull, 2002).

³İngilizce Konuşulan Konferans tartışması, British Psychoanalytical Society, Londra, 2008.

⁴Bu argümanların İngilizce versiyonu için bu sayımızdaki şu makaleye bakın: Bazan, "Phantom in the Voice" (Yazarlar burada Neuropsychoanalysis dergisinin 2011 yılında çıkan 13. Cilt 2. Sayısını kastediyorlar -ç.n.)

Nöropsikanalizin Felsefi Temelleri

Psikanalitik zihin modellerimizi beynin yapısı ve işlevleri hakkında bildiklerimizle ilişkilendirirsek, hemen zihin ve beynin nasıl ilişkili olduğuna dair felsefi bir problemle karşı karşıya kalırız—yani (orijinal felsefi çerçevesini kullanarak) “zihin-beden sorunu.” Bu büyük felsefi sorulara kapı açar. Zihni beyne mi indirgiyoruz, zihni açıklıyor muyuz, yoksa sadece zihin ve beyin arasında bir ilişki mi kuruyoruz? Ve eğer sadece onları ilişkilendiriyorsak, bu görünüşte zorunlu bağlantının nedensel temeli nedir? Psikanalizin sadece beynin epifenomeni üzerinde çalıştığı ilişki hiyerarşik midir? Yoksa zihin, beyinde ortaya çıkan bir özellik midir? (Chalmers, 1995, 1996; Churchland, 1986; Searle, 1980; bu konuların temel bir incelemesi için ayrıca bakınız, Solms, 1997a; Solms Turnbull, 2002: 45-66).

Elbette bu alanda kişinin zihin ve beyin arasındaki ilişkiyi kavramsallaştırmak konusunda net olması çok önemlidir. Nöropsikanalizin bir bütün olarak dayanabileceğini düşündüğümüz (Freud tarafından da paylaşılan) bir kavramsallaştırmayı destekliyoruz. Bu yaklaşıma geleneksel olarak “çift görünümlü tekçilik” (dual-aspect monism) denir (bkz. Solms, 1997a; Solms Turnbull, 2002: 56-58).

Freud -birçok yerde son derece açık bir şekilde- zihnin gerçek doğasının bilinçdışı olduğunu söyler (inceleme için bkz. Solms, 1997a). Doğrudan Kant’ın felsefesine atıfta bulunarak “kendinde zihin” ifadesini kullanır. Kant için öznel varlığımız, içe baktığımızda algıladığımız şey kendinde zihin değildir: kendinde zihin doğrudan algılanamaz. Zihni ancak zihinsel aygıtın ve işleyişinin dolaylı ve eksik bir temsiliyi sağlayan fenomenal bilincimiz aracılığıyla bilebiliriz. Zihnin gerçek ontolojik doğası, epistemolojik olarak bilinemez bir şeydir: Zorunlu olarak bilinçli algının arkasında yatar (ve üretilir). Elbette onun doğasını bilinçli gözlemlerimizden çıkarabiliriz ve böylece psikanalitik yöntemin yapmaya çalıştığı şey olan bilincin sınırlarını “geriye doğru itebiliriz”. Ancak nihayetinde, zihnin kendisini asla doğrudan bilemeyiz. Bu nedenle, çıkarımlardan türetilen ve figüratif modellerde yerleşik soyutlamalara başvurmalıyız: metapsikolojiye.

Benzer epistemolojik sınırlamalar, psikolojinin diğer dallarının teorik soyutlamaları için -onlar da zihnin (herhangi bir yönünün) iç işleyişini tanımlamaya çalıştıkları ölçüde- oldukça gelişmiş teoriler gibi, örneğin çift yönlü okuma modelleri (Coltheart, Curtis, Atkins ve Haller, 1993), çoklu bellek sistemleri modelleri (Schacter, 1996; Schacter, Norman ve Koutstaal, 1998), algı ve eylemde bulunan farklı görsel sistem modelleri (Milner ve Goodale, 1993) ve benzerleri için bile geçerlidir. Psikolojinin tamamı en nihayetinde sadece şu ya da bu türden bir model oluşturmaz. Bu bakımdan onu bilişsel psikolojinin ve sinirbilimin daha dar odaklı modellerinden ayıran yalnızca Freud’un metapsikolojisinin ölçüğüdür. Aynı zamanda (kısmen) bu nedenle metapsikoloji, modern bilişsel modellerin bazı özgünlüklerinden yoksundur. Ancak bununun, onların esas epistemolojik sınırlamaları üzerinde hiçbir etkisi yoktur.

Freud, zihnin yalnızca epistemolojik olarak bilinemez olduğunu değil, aynı zamanda ontolojik olarak da doğanın geri kalanından farklı olmadığını savundu. Kant’ın görüşü, bildiğimiz dünyadaki her şeyin, dış farkındalığımızın içeriği de dahil olmak üzere, gerçekliğin yalnızca dolaylı bir temsili olduğuydu. Bütün bilim adamlarının yaptığı şey, Freud’un “olayların gerçek durumu” (1940 [1939]: 196) dediği şeyin daha iyi bir görüntüsünü elde etmeye çalışmak için bu algısal verilerin ötesine geçmektir. Not etmeliyiz ki bu yaklaşım, genellikle mikroskoplar, teleskoplar ve spektroskopi makineleri gibi yapay algısal yardımcıların kullanımıyla tüm doğa bilimlerinde ortaktır. Eninde sonunda hepsi doğal evrenimizin modellerini oluşturmaya indirgenir ve bu şekilde zihnin kendisi doğanın geri kalanıyla aynı ontolojik düzlemde var olur; bu algıladığımız şeylerden sadece bir tanesidir.

Evrimsel seçici baskıların daha iyi -yani daha doğru- gerçeklik modelleri geliştiren organizmalara avantaj sağlaması tartışmasız önemlidir. Görmenin olmadığı bir dünyada, görme organlarını geliştiren ilk hayvanlar oldukça avantajlı olurdu. Daha iyi görüş geliştirenler -örneğin, dürbün görüntüleme yetenekleri, ayarlanabilir odaklı bir merceğe, alacakaranlık koşulları için düşük ışık algılama kapasiteleri vb.- daha da avantajlıdır (bu sürecin okunabilir bir açıklaması için, bkz. Dawkins, 1998). Ve çok daha fazlası, her biri etraflarındaki dünyanın farklı bir yönünü araştıran ve örnekleyen (ve en nihayetinde temsil eden) çoklu duyu organları geliştiren organizmalardır. Evrimsel süreç boyunca ele alındığında, organizmalar, bu temelde, ardışık olarak daha iyi algısal olarak türetilmiş gerçeklik modelleri geliştirdiler. Bu nedenle, insan zihinsel aygıtı (eğer normal çalışıyorsa), algısal olarak yönlendirilen hareket, eylem, yön bulma, dikkatli seçim, nesne tanımlama ve nesne tanıma için dikkate değer ölçüde etkili yetenekler sunar. Bununla birlikte, algısal sistemlerin yalnızca dünyanın temsillerini sunduğu gerçeği görsel yanılsamalarla, psikotik halüsinasyonlarla ve rüyalarda görülen dikkate değer hatalarla kolayca gösterilebilir.

Freud, fizikteki model oluşturmanın ilkece psikanalizde yaptığımızdan farklı olmadığını savundu -işsel durumumuzun algılarıyla başlıyoruz ve sonra bu algıları belirleyen şeylerin gerçek doğası hakkında

çıkarımlarda bulunuyoruz. Fenomenal bilincimiz bize şeylerin (dışsal bir perspektiften) görsel ya da işitsel olduğu veya şeylerin bizi (içsel perspektiften) üzdüğü ya da aç bıraktığı izlenimini verir, ancak bunların hepsi sadece bilincin nitelikleridir. O halde bilincimiz, tıpkı diğerleri gibi, onların arkasında yatan “gerçek durumunu” özetlemeye çalışır. Freud, tüm bunları, bilincin hem içsel hem de dışsal “algısal yüzeylere” sahip olduğu etkisine ilişkin kavrayışında resmileştirdi (Solms, 1997a; Solms Turnbull, 2002: 18-31). (Bu bakımdan) psikanaliz ve fiziksel bilimler arasındaki fark yalnızca kullandığımız algısal yüzeydedir.

Algısal yüzeylerin her ikisinin de arkasında, yalnızca soyut modellerini inşa edebileceğimiz başka bir şey (“gerçekliğin kendisi”) yatar. Daha iyi gerçeklik modelleri oluşturmak, psikanalitik bilim de dahil olmak üzere tüm bilimlerin amacıdır. Bu, psikanalizin kökenlerini unutanları şaşırabilir: Freud için onun [kurduğu] disiplin her zaman bir doğa bilimidir, prensipte fizik ve kimya gibi diğer temel bilimlerle aynıydı. O halde zihnin kendisi, evrenin geri kalanından ontolojik olarak -ve belirgin olmayarak- farklı değildir.

Özetle, Freud 1900’den 1939’a kadar bir monistti. Ancak onun felsefi konumu belki de en iyi şekilde bir çift görünümlü monist olarak tanımlanabilir (Solms Turnbull, 2002: 56-58) ve böylece o Spinoza’nın bir takipçisiydi (bkz. Damasio, 2004). Gerçekten de Freud yazışmalarında Spinoza’dan fazlasıyla bahseder (erişilebilir bir inceleme için bkz. Damasio, 2004: 260), yayınlanmış çalışmasında ise konumunu düzenli olarak Kantçı terimlerle tanımlamıştır (bkz. Solms, 1997a: 687-689).

Eğer zihnin kendisi bilinmiyorsa ve biz onu yalnızca Freud’un “zihinsel aygıt” modeli gibi soyut modellerle tanımlayabiliyorsak, o zaman zihinsel aygıtımızın iki farklı yol ile algılanabileceği gerçeğinden tam olarak yararlanmak zorundayız. Ona gözlerimizle (dış algısal yüzey yoluyla) bakarsak bir beyin görürüz: ıslak, jelatinimsi, lobüler ve vücudun diğer dokularına gömülü. Bunu içsel olarak yönlendirilmiş algısal yüzeyimizle gözlemlersek, içe dönük olarak, arzu ve zevk gibi zihinsel durumları gözlemleriz.

Bu felsefi yaklaşımı kabul edersek, araştırma nesnemizde doğal olarak hem dışsal hem de içsel olarak algılandığı şekliyle her iki bakış açısını da kullanmak isteyeceğiz. Doğanın incelediğimiz kısmı hakkında öğrenebileceklerimizin neden a priori (muhtemel olarak) olarak yarısını dışlamak isteyelim ki? Biz, psikanalizde öznellik bakış açısını benimsiyoruz, çünkü bu bakış açısıyla zihinsel aygıtın doğası hakkında öğrenilebilecek şeyler var, bilimsel araçlarla ne kadar desteklerseniz destekleyin, gözlemlerinizle asla göremeyeceğiniz şeyler var. Diğer bazı bilim adamları tarafından alınan felsefi konum (örneğin, Crick, Dennett ve Edelman’ın görüşleri için bkz. Solms, 1997a) bu öznel bakış açısını dışlar. Yine de hisler vardır ve onlar da görüntülerden, seslerden daha az gerçek değildir: Zihnin temel bir bölümünü temsil ederler ve bize nasıl çalıştığı hakkında çok şey öğretebilirler. Onları dışlamak kısaca gülünç görünür.

Elbette zihinsel aygıtı fiziksel gerçekleştirimi (beyin) içinde inceleyerek, dış duyu organlarımızla toplayabildiğimiz bilgiler daha az önemli değildir. Bilimsel bir bakış açısına göre fiziksel nesnelere incelemenin aslında pek çok avantajı vardır. Psikanalist meslektaşlarımızdan bazıları (örneğin, Blass Carmeli, 2007; Karlsson, 2010) anlamakta zorlandığımız zıt, dışlayıcı bir pozisyona sahipler -özellikle de herhangi bir yararlı veri kaynağını inkar etmek mantıksız göründüğünden ötürü. Ayrıca, bilinçli durumların tekil, geçici ve kısa ömürlü doğasının belirgin dezavantajlar bahsettiğini kendimize hatırlatmalıyız; fiziksel beyin daha değişmez özellikleri bilimsel yöntemin gereksinimlerine daha uygundur. Yine de, öznel deneyimleri nörobiyolojinin “ıslak yazılımı” (wetware) ile ilişkilendirirsek, zihinsel aygıtın kendisinin doğru bir modelini geliştirmek için çok daha güçlü bir konumda olduğumuzu yineliyoruz. Böylece, kör insanların ve filin kıssadan hissesinde olduğu gibi, bakış açısına bağlı hatalar en aza indirilir. Özetle, sinirbilim, Freud’un metapsikolojisinde ilk kez tanımlamaya çalıştığı şey olan zihinsel aygıt dediğimiz bilinemez “şey” üzerine ikincil bir bakış açısı sunar.

Doğal olarak bazı psikanalistler, bu tür nöropsikanalitik bağıntılardan gelen bilgideki ilerlemeler sayesinde teorilerini ve hatta belki de pratiklerini nasıl değiştirmeleri gerektiği konusunda endişeli hale geldiler.

Ancak paradoksal bir biçimde, kişisel olarak bizim için ilgi her zaman daha çok ters yönde olmuştur. Sinirbilimci olarak erken kariyerimizde, ilk eğitim aldığımızda (1980’lerin başında) elimizde olan bilişsel sinirbilim yöntemleri ve teorileriyle, zihinsel aygıtın temel doğası ve zihnin yaşanmış yaşamı hakkında ne kadar az şey öğrenebildiğimiz konusunda hüsrana uğradık. O zamanlar (neyse ki uzun zaman önce) sinirbilim, beyin ayrıca duygusal hisler, istemli irade ve spontane bir faillik duygusu ile kendini deneyimleyebilen duyarlı bir varlık olduğu gerçeğine karşı kör görünüyordu. Bu beyin “mekanizmalarının” içsel olarak yönlendirildiği ve motive edildiği, öznenin somutlaşmış doğasından ortaya çıktıkları gerçeği, aygıtın çalışma şeklini büyük ölçüde etkiler. Bunlar (hissettiğimiz) epifenomenler, ayrıntılar veya hoş şeyler değildir-bunlar beyin nasıl çalıştığına temel

özellikleridir; beyni akciğerden ayıran şey onlardır.

Nöropsikanalizin Bilimsel Temelleri

Disiplinin ampirik temeli doğal olarak bu makalenin ilk bölümünde açıklanan gerçeklerde, Freud'un kendi zamanındaki sinirbiliminin psikanalizin kendisine yönelttiği sorulara yanıt verebileceğine dair güvenden yoksun olması gerçeğinde yatmaktadır.

Subjektif deneyimlerin çabuk geçen ve süreksiz niteliğini, bu tür fenomenlerin (tanımı gereği) dolaylı olarak tek bir gözlemci tarafından rapor edilmesini ve zihinsel yaşamın birçok yönünün öznel farkındalığın ötesinde gerçekleştiğini göz önüne alırsak öznel verilerin sağlam bir bilimsel disiplin inşa etmek için özellikle sağlam bir temeli olmadığını savunduk (bkz. Solms Turnbull, 2002: 294-295). Şaşırtıcı bir şekilde, görünüşte apaçık olan bu iddia bile, örneğin şunu savunan eleştirmenlerimiz tarafından itiraz edildi: "Solms ve Turnbull'a (2002: 46) göre, atomlara, moleküllere, kuarklara - yani dünyanın algılanamayan algısına- kendi öznel algısal deneyimlerimizden daha iyi erişebildiğimiz anlaşılıyor" (Karlsson, 2010: 54). Nükleer fizik ve/veya kuantum mekaniğini bazı yönlerden sıradan bir gözlemcinin anlamasının zor olabileceğini kabul ediyoruz ancak bilimsel topluluğun, kolaylaştırıcı çoklu teknik metodlarının bütünlük girişimlerinin dış gözlemlerin avantajları ve tekrarlanabilen deneylerin mümkünatı bize gösteriyor ki matematiksel formüllerle tahmin edilebilen fiziksel olayları ve ölçülebilen fiziksel nitelikleri (boyut, kütle, elektriksel yük vs.) büyük bir doğrulukla kanıtlayan fizikçiler olağanüstü bir kesinlik derecesiyle dünyayı anlamıştır. Öznel zihinsel yaşamın, kendi başına bu kesinlik düzeyini sağlamaya başlayabilecek hiçbir yönü yoktur.

Sinirbilimlerde, zihinsel bilimi tüm bilimin amacı olan artan anlayış seviyelerine doğru ilerletebilecek gelişmeler oldu mu? Zihin-beyin problemi birçok yönden fiziğin uğraştığı sorunlardan daha karmaşık bir sorundur. Bununla birlikte, son birkaç düzine yılda sinirbilimi umut verici bir yöne taşımak için çok şey değişti. Birincisi, sinirbilimde (daha önce incelemiş olduğumuz) birçok teknik ve metodolojik ilerleme olmuştur. Bunlar sırayla, zihin ve onun işleyişine dair anlayışımızda, özellikle de radikal davranışçılığın terk edilmesinden ve ardından psikolojik topluluk tarafından bilişsel modellerin benimsenmesinden kaynaklanan özgün ilerlemelere yol açmıştır. Böylece, birkaç örnekten bahsetmek gerekirse son yarım yüzyılda, epizodik bellek (Scoville ve Milner, 1957), görsel dikkat (Posner, Cohen ve Rafal, 1982), yürütücü kontrol (Shallice, 1988) ve görsel olarak yönlendirilen eylem (Milner ve Goodale, 1993) anlayışımızda çarpıcı bir ilerleme görüldü.

Başka bir yerde öne sürdüğümüz gibi (Turnbull ve Solms, 2007: 1083-1084), bilişsel sinirbilimdeki bu bulguların psikanaliz için sınırlı etkileri vardır. Son yirmi yılda afektif sinirbilim alanındaki gelişmeler potansiyel olarak çok daha büyük bir önem taşımaktadır (Damasio, 1994, 1999, 2011; LeDoux, 1996, 2000; Panksepp, 1998; Turnbull ve Solms, 2007: 1084-1085). Ayrıca nöropsikolojideki kayda değer ilerlemeler de çok önemlidir, seçkin örnekler arasında "ayna nöronların" keşfinin (Gallese, Keysers, ve Rizzolatti, 2004; Rizzolatti, Fadiga, Gallese, ve Fogassi, 1996) yanı sıra sosyal nörobilimdeki son gelişmeler (Cacioppo, Berntson, Sheridan, ve McClintock, 2000; Cacioppo, Visser, ve Pickett, 2005; Decety Cacioppo, 2011) de gösterilebilir. Son olarak, geçen yüzyılda psikanalizin kendisindeki birçok gelişmeyi de gözden kaçırmamak gerekir. Muhtemelen bunlardan en önemlisi, Harlow'dan (1958), Winnicott (1960), Bowlby (1969), Ainsworth'a (Ainsworth, Blehar, Waters ve Wall, 1978) ve Fonagy ve meslektaşlarına (örn; Fonagy, Steele, Steele, 1991; Fonagy ve Target, 1996) uzanan bağlanma, ayrılma ve kayıp üzerine "etolojik" çalışma çizgisidir.

Başka bir önemli dönüm noktası da kuşkusuz, Eric Kandel'in (1998; 1999) nöropsikanaliz ile ilgili araştırma konuları için bir dizi öneri sunan bir çift makalesinin yayınlanmasıydı. Bu makaleler, nöropsikanaliz fikri için çok ihtiyaç duyulan desteği sağladı -alan için önemli bir destek, özellikle de Kandel 2000 yılında tıp/fizyoloji alanında Nobel Ödülü'nü kazandığından beri.

Önemli bir şekilde, nöropsikanalizin "ebeveyn" disiplinlerinden herhangi birindeki bireysel gelişmeler, alanlar arasındaki uçuruma köprü oluşturmaz. Bununla birlikte, on yıllar boyunca, bu tür köprüler kurmak için bir dizi cesur girişimde bulunuldu. Paul Schilder (2007), Mortimer Ostow (1954, 1955) ve Edwin Weinstein'in (Weinstein ve Kahn, 1955) çalışmaları bu konuda yol göstericidir. Ne yazık ki, daha önceki girişimlerin hiçbiri, bugün sahip olduğumuz tam teşekküllü disiplinlerarası bir alanda gelişmedi, çünkü, belki de kısmen, bu erken girişimlerin her biri, Freud'un karşılaştığı aynı zorluklarla (araçlar, güdü ve fırsat) karşılaştı (bu konuda Ostow ile yapılan bir röportaj için bkz. Turnbull, 2004).

Geriye dönüp bakıldığında, en merkezi sınırlamalardan biri, önemli ölçüde iyi gelişmiş bir dinamik nöropsikolojinin olmaması olabilir. Bu, ancak 1970'lerde, özellikle Luria'nın (1966, 1973; inceleme için bkz. Kaplan-Solms Solms, 2000: 26-43; Solms Turnbull, 2002: 25-27) çabalarıyla tam olarak

ortaya çıktı. İkinci dönüşümsel değişim, 1990'larda afektif sinirbilimin tam gelişimi ile meydana geldi (Damasio, 1994, 1999; Panksepp, 1998), bu da sinirbilimi psikanalizin temel ilgi alanlarıyla aynı hizaya getirdi ve disiplinlerin bulguları yalnızca bilişsel açıdan değil, aynı zamanda duygu ve içgüdüsel dürtünün temel psikodinamik alanlarında da paylaşılmasına izin verdi. Bu konuyu bu çalışmanın ilerleyen kısımlarında daha ayrıntılı olarak tartışıyoruz.

Nöropsikanalize olan ilgimizi katalize eden köprüleme çalışması, bu bağlamda, içimizden birimizin nörolojik hastalara nispeten geleneksel psikanalitik incelemeler yapmasıyla başladı (Kaplan-Solms ve Solms, 2000). Bu, neden nöropsikanaliz için böylesine ufuk açıcı bir yaklaşım oldu? Bu, önemli bir şekilde, doğrudan Freud'un bıraktığı yerden devam eden bir klinik yöntemi içeriyordu. Bu yöntem, çalışma pratiğinde nispeten mütevazı değişiklikler, bir psikanalist tarafından çok az ek eğitim gerektirir ve yine de psikanalistlerin geleneksel olarak psikiyatrik (veya "normal") hastalar hakkında veri topladığı gibi (nörolojik) hastanın öznel zihinsel yaşamına doğrudan erişim sağlar.

Bu, metodolojik olarak geçerli bir ortamda metapsikolojik kavramların nöral bağlantılar hakkında doğrudan gözlemler yapabilmemizi sağlar. Zihnin yapısı ve işlevleriyle ilgili tüm metapsikolojik kavram ve teorilerimiz klinik bir psikanalitik ortamda operasyonel hale getirilir. Bu nedenle nörolojik hastalarla analitik çalışma, Freud'un çalıştığı aynı "olguları" nörolojik bir perspektiften de olsa çalıştığımızdan emin olmanın ideal bir yoludur.

Nöropsikanalizde klinik çalışmanın psikiyatrik hastalardan ziyade nörolojik hastalarda en iyi şekilde yapılmasının ikinci bir nedenini eklemek istiyoruz. Bu, fokal beyin lezyonları olan hastalarla çalışmanın metodolojik avantajından kaynaklanmaktadır. Öncelikle, bu hastaların çoğu (bir popülasyon olarak) psikiyatrik bozukluklarda sıklıkla ortaya çıkan potansiyel olarak kafa karıştırıcı anormal gelişim sorunlarından birkaçıyla birlikte hastalık öncesi "tipik" insanlık örnekleridir (Bentall, 2003, 2009). İkincisi ve en önemlisi, bunlar psikanalitik çıkarımlarımızı kesin sinirbilimsel çıkarımlarla ilişkilendirmemizi sağlar. Yapısal nörolojik lezyonlar, nörotransmitter dinamiklerinin tüm etkileşimli değişkenlerini göz önünde bulundurarak, psikofarmakolojik manipülasyonlardan çok daha fazla kesinlik sağlar. Ayrıca, yapısal görüntülemeyle ilerlemeler sayesinde, nörolojik hastalarda klinik olarak gözlemlenen fenomenlerin nöral temelini üst düzey bilimsel kesinlik ile belirlemek mümkündür -bu, klinik-anatomik korelasyonlar kurmak için çok uygun bir yöntemdir (Heilman Valenstein, 1979; Kertesz, 1983; Kolb Whishaw, 1990; Lezak, Howieson ve Loring, 2004).

Özetle, bu tür hastaların küçük popülasyonlarını araştırdıktan sonra (Kaplan-Solms ve Solms, 2000), saygın bir deneysel kontrol derecesi, makul bir nöroanatomik lokalizasyon derecesi, mükemmel yapı geçerliliği ve geniş ölçüde natüralist bir ortamda beynin subjektif yaşamına doğrudan bir gözlem penceresi sunan bir yöntem geliştirdik.

Bu yaklaşımın esasında, en temel metapsikolojik kavramlarımızın beyin anatomisi ve beynin işlevsel organizasyonu hakkında bildiğimiz her şey ile nasıl ilişkilendirilebileceğine dair bir ön tablo oluşturabildik. Bir örnek vermek gerekirse, Kaplan-Solms ve Solms'ta (2000) sağ parietal lezyonları olan küçük bir hasta serisi üzerinde psikanalitik gözlemleri betimliyoruz. Felçli oldukları için (sol tarafta) dikkate değer derecede öz-aldatma sergilediler, ancak felç olmadıklarında ısrar ettiler. Bazı durumlarda, felçlerini şeffaf rasyonelleştirmelerle örtbas ettiler ("Bu sabah egzersiz yaparak kolumu yordum") ya da felçli kolun kendilerine değil de muayene eden kişiye veya yakın bir akrabaya ait olduğu gibi daha karmaşık sanrılar geliştirdiler (örnekler için bkz. Aglioti, Smania, Manfredi, ve Berlucchi, 1996; Feinberg, 2001; Ramachandran ve Blakeslee, 1998). Bilişsel sinirbilimciler, geleneksel olarak bu dikkate değer klinik fenomeni basit bilişsel eksikliklerle (çıkarılan bilişsel "modüllerin" zarar görmesiyle) açıkladılar (inceleme için bkz. Nardone, Ward, Fotopoulou ve Turnbull, 2007; Turnbull, Jones ve Reed-Screen, 2002; Turnbull, Owen ve Evans, 2005). Bununla birlikte, bu tür hastaları psikanalitik olarak incelediğimizde, doğası gereği modüler olmayan ve hiçbir şekilde "eksik" olarak doğru bir şekilde tanımlanmayan bir psikolojik fenomen modeli gözlemledik. Gözlemlediğimiz, birincil etkileşim güçlerinin açıkça duygusal durumlar etrafında döndüğü dinamik fenomenlerdi. Ayrıca, duygusal olarak belirlenen bu dinamikler, ilgili bilişsel süreçlerin önemli yönlerinin bilinçdışı hale gelmesine neden oldu. Üstelik bu dinamiklere psikanalitik olarak müdahale ederek söz konusu dinamik süreci tersine çevirmek ve bastırılmış bilişleri bilince döndürmek mümkün olmuştur. Bu, sonuçlarımızın geçerliliğini ampirik olarak gösterdi ve bu klinik fenomenin öğrencilerinin doğasını radikal bir şekilde yeniden kavramsallaştırmasını gerektirdi.

Kaplan-Solms ve Solms (2000), sağ parietal lob hasarında öz-aldatmanın, narsisistik savunma organizasyonlarına atfedilebileceği sonucuna varmıştır, öyle ki hastalar bir dizi ilkel savunma mekanizması kullanarak depresif duygulardan kaçınmışlardır. Bu narsisizme gerileme, bütün-nesne ilişkileri için kapasite kaybına atfedilebilir gibi görünüyordu (Kaplan-Solms Solms, 2000: 148-199). Bu hastalar ayrıca normal gelişim yoluyla edinildiği gibi, alanı doğru bir şekilde temsil eden bilişsel

süreçleri bozmuş gibi görünüyordu. Bu elbette, bu etkilerin neden tipik olarak sağ tarafı lezyonlarda görülmesi gerektiği sorusunu akla getiriyor. Muhtemel bir açıklama, bu tür hastalarda sağ yarıküre dışbükeyliğinin aracılık ettiği duygu düzenleme sistemlerinin kaybolması ve güçlü olumsuz etkilere tahammül etme yeteneklerinin bozulmasıdır (Fotopoulou, Conway, Solms ve diğerleri, 2008; Fotopoulou, Conway, Tyrer ve diğerleri, 2008; Fotopoulou, Solms ve Turnbull, 2004; Turnbull, Jones ve Reed-Screen, 2002; Turnbull, Owen ve Evans, 2005). Bu bulguların (kendilik/nesne sınırlarının) gerçekçi uzamsal temsil ile nesne ilişkilerinin olgunlaşması arasındaki ilişkiyi doğruladığı görülebilir. Ayrıca, psikanalizde “bütün nesne” temsili olarak adlandırılan şeyin, olgun nesne sevgisinin metapsikolojik temelini sinirsel bağlantısına da işaret etti.

Bununla birlikte, nörolojik hastaların incelenmesinde klinik psikanalitik yöntemlerin uygulanmasına yönelik bu yaklaşımın birçok güçlü yanı olmasına rağmen, aynı zamanda sınırlamaları da vardır. Klinik gözlemler zorunlu olarak sınırlı deneysel kontrol içerdiğinden ve doğrulama yanlılığına açık olduğundan ötürü (Kahneman, 2003) ilgili kesin nedensel mekanizmaları belirlemek için nispeten zayıf bir yöntemdir.

Bu nedenle, tamamen klinik gözlemlerden sonra yapılan bu deneysel çalışmalar, yukarıdaki hipotezlerin daha eksiksiz ampirik desteğini ve açıklığa kavuşturulmasını sağlamak için kullanılmıştır. Bir dizi yayın (Fotopoulou, Conway, Solms ve diğ., 2008; Fotopoulou, Conway, Tyrer ve diğ., 2008; Fotopoulou, Solms ve Turnbull, 2004; Nardone ve diğ., 2007; Tondowski, Kovacs, Morin, ve Turnbull, 2007; Turnbull, Jones, ve Reed-Screen, 2002; Turnbull, Owen, ve Evans, 2005) sağ parietal hastalarının yanlış inançlarını destekleyen nörodinamikteki duyguların ve bilinçdışı bilişlerin (ve ilişkili savunma süreçlerinin) güçlü etkisini kesin olarak göstermiştir. Örneğin, bu tür hastalar, sakat ve felçli olduklarını inkar etmelerine rağmen, felç ve sakatlığa atıfta bulunan kelimelere aşırı dikkat gösterirler (Nardone ve ark., 2007).

Bu çalışma alanları, nöropsikanalizde üretilen fikirleri kendi ilgi alanımızın ötesine taşıyarak davranışsal nörolojiye önemli bir katkı sunmuştur. Bu çabaların bir sonucu olarak, ana akım sinirbilim dergilerinde bu fenomenlerin kavramsallaştırılmasında artık psikanalitik bir bakış açısı yer almakta ve psikanalizin sinirbilimlere etkisi ve katkısı, görünüşe göre tarihte ilk kez yayılmaktadır (örneğin, Carhart- Harris ve Friston, 2010; Fotopoulou, Conway, Tyrer, ve diğerleri, 2008; Fotopoulou, Solms ve Turnbull, 2004; Fotopoulou, Pernigo, Maeda, Rudd ve Kopelman, 2010; McKay ve Cipolotti, 2007; McKay, Langdon, Coltheart, 2007a, 2007b; Solms, 2000; Turnbull, Berry ve Evans, 2004; Turnbull, Jenkins ve Rowley, 2004; Turnbull, Owen ve Evans, 2005; Turnbull ve Solms, 2007).

Aynı zamanda, beynin farklı bölümlerine verilen hasarla zihnin nasıl değiştiğine ilişkin psikanalitik gözlemler, psikanalizde anladığımız şekliyle zihinsel aygıtın anatomi ve fizyolojide nasıl gerçekleştiğine dair psikanalitik metapsikolojide yeni bir “fiziksel” bakış açısı diyebileceğimiz tutarlı bir model oluşturmaya başlamamızı sağladı. Çoklu yakınsayan yöntemler kullanarak, psikanalitik rüya kuramıyla (Solms, 1997b, 2000, 2011) ilgili olarak bu açıdan özellikle dikkate değer bir ilerleme kaydettik. Uyuyan beynin nörodinamiğinde Freudyen rüya anlayışını yeniden keşfetmek gerçekten memnuniyet vericiydi. Öyle ki, 2006 yılında, Tucson, Arizona’daki “Bilinç Bilimi” konferansında, Freudyen rüya anlayışının çağdaş bilimsel geçerliliği üzerine resmi bir Oxford kuralları tartışması (Solms’a karşı Hobson) 2’ye 1 oyla lehimize sonuçlandı. En temel teorik önermelerimize olan güvenin bu şekilde yenilenmiş kanıtları yalnızca sosyolojik fenomenler olarak görülebile de disiplinimizin gelecekteki uygulanabilirliği için önemsiz değildirlir.

Nöropsikanaliz Ne Değildir?

Nöropsikanalizin ne olduğunu tarihsel temelleri, felsefi öncülleri ve ampirik temelleri açısından tanımladık. Şimdi bazı sınır koşullarını tanımlayarak nöropsikanalizin ne olmadığına geçiyoruz.

İlki metodolojik bir sınırdır. Özellikle klinik bir ortamda fokal beyin lezyonları olan hastalar üzerinde doğrudan psikanalitik gözlemler yapmak için kliniko-anatomik yöntemi tavsiye ettik. Ancak, bu sadece bir başlangıç noktasıdır. Deneysel nöropsikolojik araçları kullanarak bu tür klinik gözlemlerin nasıl genişletilebileceğine dair bir örneğe öncülük ettik. Rüya psikodinamiğinin sinirsel organizasyonunu kurmak için kullanılan çoklu yakınsak yöntemlere zaten değinmiştik. Ancak çok sayıda başka yaklaşım da mümkündür. Bu nedenle, nispeten uç bir örnek almak gerekirse, kendileri psikanalist olan araştırma katılımcılarında farklı nöropeptidler manipüle edilebilir ve daha sonra (kullandığımız teorik kavramlara atıfta bulunup) uzmanlıklarını kullanarak öznel durumlarını tanımlamalarını sağlayabilir. Bunun gibi yaklaşımlar oldukça radikaldir, ancak büyük bir potansiyele sahiptirler ve dikkate değer bir şekilde yeterince kullanılmadıkları görülmektedir. Daha az radikal bir örnek vermek gerekirse, psikofarmakologların geleneksel psikiyatrik ortamlarda düzenli olarak kurcaladıkları

farklı klasik nörotransmitterlerin manipülasyonları hakkında neden sistematik psikanalitik çalışmalara sahip değiliz (bkz. Kline, 1959; Ostow, 1962, 1980; Ostow Kline, 1959)?

Öte yandan psikanalitik olarak donatılmış sinirbilim, nörogörüntüleme yöntemlerinin kullanımından gelir - örneğin, Freud'un yas teorisi (Freed, Yanagihara, Hirsch, ve Mann, 2009), konfabulasyonun* psikodinamik yönleri (Fotopoulou, Conway, Solms, ve ark., 2008; Fotopoulou, Conway, Tyrer, ve ark., 2008; Fotopoulou, Solms, ve Turnbull, 2004; Turnbull, Berry, ve Evans, 2004; Turnbull, Jenkins, ve Rowley, 2004) veya Freud'un rüya teorisi testleri (Solms, 1997b, 2000). Elbette, veri toplamanın psikanalitik yöntemlerden ziyade yalnızca sinirbilimsel ve psikolojik yöntemler kullandığı göz önüne alındığında, bu tür çalışmaların meşru olarak "nöropsikanaliz" olarak adlandırılıp adlandırılmayacağını merak edebiliriz. Bu tür çalışmalar en iyi şekilde psikanalitik olarak donatılmış sinirbilim olarak tanımlanabilir. Ama ona hangi etiketin yapıştırıldığı önemli mi? Dengeli olarak, bu konuda "geniş-cemiyet" yaklaşımını tercih ediyoruz -öyle ki nöropsikanaliz, psikanaliz/sinirbilim sınırı boyunca uzanan tüm çalışmaları temsil ediyor. Bazen psikanalitik olarak esinlenilmiş sinirbilimi (psikanalitik olarak donatılmış hipotezleri test etmek için tamamen sinirbilimsel yöntemler kullanılarak), bazen de nörolojik değişkenlerin (beyin hasarı, farmakolojik sondalar, derin beyin uyarımı vb.) doğrudan psikanalitik araştırmasını içerebilir. Bu yaklaşımları birleştiren şey, nöropsikanalitik araştırma yapma girişimleri olmalarıdır.

"Nöropsikanaliz" yapmanın tamamen spekülasyon hayallere, aktarmalara ve tahminlere dayanan başka bir yolu daha var. Bunun klasik örnekleri, psikanalistlerin sinirbilimlerdeki en son gelişmeler hakkında bir şeyler okumasından ve yeni bulguların belli belirsiz psikanalizdeki şu veya bu fenomeni veya teoriyi anımsattığını gözlemlemesinden ortaya çıkar. Daha sonra, şu ya da bu sinirbilimsel bulgunun, psikanalitik kuramdaki bazı yönlerinin biyolojik bağıntısını ya da temelini açıkladığını iddia ederler. Bize göre, bunun gibi "soruna uzaktan bakan" spekülasyonlar, alanımız için ileriye giden yolu temsil etmiyor. Geçtiğimiz yüzyıl, psikanalizde yeterince spekülasyon gördü, bu da birden fazla "bilgelik okulunun" oluşumuna yol açtı ancak oldukça az bilimsel ilerleme kaydedildi. Teoriler arasında karar vermenin tek bir yolu vardır, o da onları gerçeğe karşı test etmektir, öyle ki alternatif tahminler doğrulanabilir veya doğrulanamaz. Freud'un "Projesi" (1950 [1895]), bu tür spekülasyon tahminlerin dikkate değer bir erken örneğiydi, bu yüzden kendisi de onun yayınlanmasına bu kadar güçlü bir şekilde direndi ve bunu bir "sapma" olarak nitelendirdi.

Nöropsikanalizin ne olmadığına dair bir başka örnek de bahsetmeye değerdir. Nöropsikanaliz (bize göre) şu anda Freudyan, Kleinci, Öznelerarası ve Kendilik Psikolojisi okullarından bahsettiğimiz şekilde bir psikanaliz "okulu" değildir. Nöropsikanalizin, bütün psikanaliz ve sinirbilimler arasındaki bir bağlantı olarak çok daha iyi kavramsallaştırıldığını düşünüyoruz. Alternatif olarak bunu, zihinsel aygıtı öznel bakış açısıyla inceleyen, sinirbilimler ailesinin bir ferdi olan psikanalizi sinirbilime sokma çabası olarak tanımlayabiliriz.

Son olarak, nöropsikanalizin (veya genel olarak sinirbilimin) psikanaliz için nihai bir "temyiz mahkemesi" olmadığını açıkça belirtmek isteriz. Psikanaliz kendi yöntemlerinde, teorisinde ve pratiğinde ne gibi hatalar yapmış olabileceğini bulmak için başka bir bilime bakamaz. Bu, sinirbilimin psikanalizde neyin hatalı veya yanıltıcı olabileceğine dair hiçbir bilgi vermediği anlamına gelmez.

Bu tür hatalı yolların somut örneklerini sunmadığımız için eleştirildik (Karlsson, 2010: 50-51). Bu nedenle, güçlü bir örnek vermek gerekirse, nörobiyolojide "dürtüler" olarak adlandırdığımız şeyin varlığına dair bol miktarda kanıt vardır (Panksepp, 1998; Pfaff, 1999; Rolls, 1999). Bazı psikanaliz öğrencileri için dürtü teorisi modası geçmiş ve uygunsuz olduğu için reddedilmiştir (Kardiner, Karush ve Ovesy, 1966; Kohut, 2009; Siegel, 1996). Son zamanlardaki sinirbilimsel gözlemler psikanalizdeki bu sonucu geçersiz kılıyor mu? Kılmayabilirler, ancak hala devam eden düşüncemizle oldukça alakalıdır. "Dürtü" terimi, psikanalitik ve sinirbilimsel topluluklar tarafından oldukça farklı şekillerde kullanılıyor olabilir (Fotopoulou, Pfaff ve Conway, baskıda) veya dürtü kavramı zihinsel yaşamın bazı yönleriyle daha alakalı olabilir ya da belki de gözden geçirilmesi gereken dürtülerin yalnızca psikanalitik sınıflandırmasıdır. Tabii başka yorumlar da mümkündür. Yine de, psikanaliz topluluğunun, onları Freudyan dürtü teorisini reddetmeye ve dürtülerin zihinsel yaşamda önceden düşündüklerinden daha önemli bir rol oynayıp oynayamayacağını araştırmaya götüren verilere tekrar bakmaları uygun görünüyor.

Açıkçası, tüm hikaye bu değil; bu sadece başlangıç. Nörobiyolojideki dürtü teorisinin mevcut durumunu okuyuşumuza dayanarak kendimize bu soruları sormaya başladığımızda, kendi psikanalitik tekniklerimizi kullanarak onların sonuçlarını test etmeliyiz. Bu, yalnızca daha önce fark etmediğimiz psikodinamik fenomenler veya süreklilikler hakkında değil, aynı zamanda söz konusu nörobilimsel kavramlardaki olası sınırlamalar veya hatalar hakkında da yeni gözlemlere yol açacaktır. En ni-

*Kişinin kendisi veya çevresi üzerine yanlış yapılandırılmış anılar üretmesidir, bir tür bellek yanılgısıdır. (-ç.n.)

hayetinde davranışsal sinirbilimcilerin öznel deneyim verilerinin çoğundan yoksun oldukları için dürtülerle ilgili önemli bir şeyi gözden kaçırmış olmaları mümkündür.

Bu nedenle, bize göre, psikanaliz ve sinirbilim arasındaki arayüz oldukça diyalektiktir. Analistler olarak, beyin hakkında psikanaliz ile alakalı görünen yeni bir şey öğrenebiliriz. Bunun hakkında düşünebilir, aklımızın bir köşesinde tutabilir, mümkünatı üzerine oyalanabiliriz ama her şeyden önce onu psikanalitik olarak test edebilir ve klinik yararını araştırabiliriz. Bu sayede psikanaliz için son temyiz mahkemesi, geleneksel klinik durumda, gerçek insanlar üzerinde yapılan psikanalitik gözlemler olan psikanalitik ortam olmaya devam etmektedir. Benzer bir argüman, prensip olarak, sinirbilimler için de geçerli olabilir -elbette, psikanalizi nihai temyiz mahkemesi olarak görmemeli ve asla bakmamalıdır. İndirgemecilik riski her zaman, kendisi de ilginç bir nöropsikanalitik fenomen olan fiziksel yöne doğru gidiyor gibi görünmektedir. Ancak günümüzde sinirbilimciler, çalışmalarına giderek daha fazla uyguladıkları ilginç gözlemler ve teoriler için psikanalize bakıyorlar. Ayrıca, uygun gördükleri yerde onları oldukça doğal bir şekilde benimserler (Feinberg, 2001; Ramachandran ve Blakeslee, 1998) ve sonra devam ederler.

Gelecek

Disiplinler arasındaki sınırlarda, bilimlerdeki dikkate değer yaratıcılığın uzun bir tarihi vardır (en ünlüsü, Watson ve Crick, 1953; bu tür bir yaratıcılığın psikolojik temelini ilişkin bir tartışma için, bkz. Bowman ve Turnbull, 2009). Bununla tutarlı olarak, disiplinlerarası alanımız şimdiden yeni zengin araştırma konuları açmıştır. Kuşkusuz bu, öngörülemez şekillerde gerçekleşmeye devam edecek. Yine de, alanın ilerlemesini istediğimiz yolun genel bir taslağını çizmek istiyoruz.

Bizim vizyonumuz, tüm iyi bilimsel araştırmalarla ilişkilendirilen titizlik kullanılarak yaklaşılacak, aynı zamanda her farklı alanla ilişkili metodolojik araçlara (tüm avantaj ve dezavantajlarla birlikte) saygı duyan, ortak ilgi konusu fenomenlerin işbirlikçi araştırmalarındandır. İdeal bir sonuç, nöropsikanalizin sorunlara uzaktan bakan bir etkinlik veya ampirik çalışma yerine spekülasyona dayalı bir alan olduğu yönündeki herhangi bir öneriden kaçınılması olacaktır. Ayrıca, bilgi edinmenin iki yönlü olduğu (psikanaliz sinirbilimi donatır ve tam tersi de geçerlidir) bir disiplinler arası ile psikanalizin ayırt edici özelliği olan öznel deneyime derin saygıyı koruyan bir disiplin tasavvur ederiz.

Alanımız için sonucun bu olacağından eminiz -çünkü Freud'un 83 yıl önce Einstein'a söylediği gibi, "İnsan aklının her türlü çabasına geçecek zihnin yaşamından daha büyük, daha zengin ve daha gizemli bir konu yoktur." (Grubrich-Simitis'ten alıntı, 1995: 115).

Kaynakça

- Aglioti, S., Smania, N., Manfredi, M., & Berlucchi, G. (1996). Disownership of the left hand and objects related to it in a right brain damaged patient. *NeuroReport*, 8: 293-296.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Bazan, A. (2007). *Des fantômes dans la voix. Une hypothèse neuropsychanalytique sur la structure de l'inconscient*. Collection Voix Psychanalytiques. Montreal: Editions Liber.
- Bentall, R. (2003). *Madness Explained: Psychosis and Human Nature*. London: Penguin.
- Bentall, R. (2009). *Doctoring the Mind*. London: Allen Lane.
- Berger, H. (1929). Über das Electrenkephalogramm des Menschen. *Archives für Psychiatrie Nervenkrankheiten*, 87: 527-570.
- Bernstein, W. M. (2011). *A Basic Theory of Neuropsychoanalysis*. London: Karnac.
- Blass, R., & Carmeli, Z. (2007). The case against neuropsychoanalysis. On fallacies underlying psychoanalysis' latest scientific trend and its negative impact on psychoanalytic discourse. *International Journal of Psychoanalysis*, 88 (1): 19-40.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss, Vol. 1: Attachment*. London: Hogarth Press.
- Bowman, C., & Turnbull, O. H. (2009). Schizotypy and flexible learning: A pre-requisite of creativity. *Philoctetes*, 2: 5-30.
- Cacioppo, J. T., Berntson, G. G., Sheridan, J. F., & McClintock, M. K. (2000). Multilevel integrative analyses of human behavior: Social neuroscience and the complementing nature of social and biological approaches. *Psychological Bulletin*, 126: 829-843.
- Cacioppo, J. T., Visser, P. S., & Pickett, C. L. (Eds.) (2005). *Social Neuroscience: People Thinking about Thinking People*. Cambridge, MA: MIT Press.

- Carhart-Harris, R. L., & Friston, K. J. (2010). The defaultmode, ego-functions and free-energy: A neurobiological account of Freudian ideas. *Brain*, *133*: 1265–1283.
- Chalmers, D. J. (1995). The puzzle of conscious experience. *Scientific American*, *273* (6): 80–86.
- Chalmers, D. J. (1996). *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. New York: Oxford University Press.
- Churchland, P. (1986). *Neurophilosophy: Toward a Unified Science of the Mind–Brain*. Cambridge, MA: MIT Press .
- Coltheart, M., Curtis, B., Atkins, P., & Haller, M. (1993). Models of reading aloud: Dual-route and parallel-distributed-processing approaches. *Psychological Review*, *100*: 589–608.
- Corrigan, J., & Wilkinson, H. (2003). *Revolutionary Connections: Psychotherapy and Neuroscience*. London: Karnac.
- Cozolino, L. (2002). *The Neuroscience of Psychotherapy*. New York: W. W. Norton.
- Damasio, A. (1994). *Descartes' Error: Emotion, Reason, and the Human Brain*. London: Picador.
- Damasio, A. (1999). *The Feeling of What Happens: Body and Emotion in the Making of Consciousness*. London: Heinemann.
- Damasio, A. (2004). *Looking for Spinoza*. London: Vintage.
- Damasio, A. (2011). *Self Comes to Mind: Constructing the Conscious Brain*. London: Heinemann
- Dawkins, R. (1998). *Unweaving the Rainbow*. London: Penguin
- Decety, J., & Cacioppo, J. T. (2011). *Handbook of Social Neuroscience*. New York: Oxford University Press.
- Doidge, N. (2008). *The Brain That Changes Itself*. New York: Penguin.
- Feinberg, T. E. (2001). *Altered Egos: How the Brain Creates the Self*. Oxford: Oxford University Press.
- Finger, S. (1994). *Origins of Neuroscience: A History of Explorations into Brain Function*. New York: Oxford University Press.
- Fonagy, P., Steele, H., & Steele, M. (1991). Maternal representations of attachment during pregnancy predict the organization of infant–mother attachment at one year of age. *Child Development*, *62*: 891–905.
- Fonagy, P., & Target, M. (1996). Playing with reality: I. Theory of mind and the normal development of psychic reality. *International Journal of Psychoanalysis*, *77*: 217–233.
- Fotopoulou, A., Conway, M. A., Solms, M., Tyrer, S., & Kopelman, M. (2008). Self-serving confabulation in prose recall. *Neuropsychologia*, *46*: 1429–1441.
- Fotopoulou, A., Conway, M. A., Tyrer, S., Birchall, D., Griffiths, P., & Solms, M. (2008). Is the content of confabulation positive? An experimental study. *Cortex*, *44*: 764–772.
- Fotopoulou, A., Pernigo, S., Maeda, R., Rudd, A., & Kopelman, M. A. (2010). Implicit awareness in anosognosia for hemiplegia: Unconscious interference without conscious rerepresentation. *Brain*, *133*: 3564–3577.
- Fotopoulou, A., Pfaff, D., & Conway, M. A. (in press). *From the Couch to the Lab: Trends in Neuropsychanalysis*. Oxford: Oxford University Press.
- Fotopoulou, A., Solms, M., & Turnbull, O. H. (2004). Wishful reality distortions in confabulation. *Neuropsychologia*, *42*: 727–744.
- Freed, P. J., Yanagihara, T. K., Hirsch, J., & Mann, J. J. (2009). Neural mechanisms of grief regulation. *Biological Psychiatry*, *66* (1): 33–40.
- Freud, S. (1891). *On Aphasia*. London: Imago, 1953.
- Freud, S. (1914). *On narcissism: An introduction*. Standard Edition, 14.
- Freud, S. (1915). *The unconscious*. Standard Edition, 14.
- Freud, S. (1920). *Beyond the Pleasure Principle*. Standard Edition, 18.
- Freud, S. (1940 [1939]). *An Outline of Psycho-Analysis*. Standard Edition, 23: 141–207.
- Freud, S. (1950 [1895]). *Project for a scientific psychology*. Standard Edition, 1: 175.
- Grubrich-Simitis, I. (1995). “No greater, richer, more mysterious subject . . . than the life of the mind”: An early exchange of letters between Freud and Einstein. *International Journal of Psychoanalysis*, *76*: 115–122.
- Gallese, V., Keysers, C., & Rizzolatti, G. (2004). A unifying view of the basis of social cognition. *Trends in Cognitive Science*, *8*: 396–403.
- Harlow, H. (1958). The nature of love. *American Psychologist*, *13*: 673–685.
- Heilman, K. M., & Valenstein, E. (1979). *Clinical Neuropsychology*. Oxford: Oxford University Press.
- Kahneman, D. (2003). A perspective on judgement and choice. *American Psychologist*, *58*: 697–720.

- Kandel, E. R. (1998) A new intellectual framework for psychiatry. *American Journal of Psychiatry*, 155: 457–469.
- Kandel, E. R. (1999). Biology and the future of psychoanalysis: A new intellectual framework for psychiatry revisited. *American Journal of Psychiatry*, 156: 505–524.
- Kaplan-Solms, K., & Solms, M. (2000). *Clinical Studies in Neuro-Psychoanalysis: Introduction to a Depth Neuropsychology*. London: Karnac.
- Kardiner, A., Karush, A., & Ovesey, L. (1966). A methodological study of Freudian theory. I. Basic concepts. *International Journal of Psychiatry*, 2 (5): 489–544.
- Karlsson, G. (2010). *Psychoanalysis in a New Light*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kertesz, A. (1983). *Localisation in Neuropsychology*. New York: Academic Press.
- Kline, N. S. (1959). *Major Problems and Needs in Psychopharmacology Frontiers*. Boston, MA: Little Brown.
- Kohut, H. (2009). *The Restoration of the Self*. Chicago, IL: Chicago University Press.
- Kolb, B., & Whishaw, I. P. (1990). *Fundamentals of Human Neuropsychology*. New York: Freeman.
- LeDoux, J. (1996). *The Emotional Brain*. New York: Touchstone.
- LeDoux, J. (2000). Emotion circuits in the brain. *Annual Review of Neuroscience*, 23: 155–184.
- Lezak, M. D., Howieson, D. B., & Loring, D. W. (2004). *Neuropsychological Assessment* (4th edition). New York: Oxford University Press.
- Luck, S. (2005). *An Introduction to the Event-Related Potential Technique*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Luria, A. R. (1966). *Higher Cortical Function in Man*. New York: Basic Books.
- Luria, A. R. (1973). *The Working Brain*. Aylesbury: Penguin.
- Mancia, M. (2006). *Psychoanalysis and Neuroscience*. Milan: Springer.
- Mayberg, H. S., Lozano, A. M., Voon, V., McNeely, H. E., Seminowicz, D., Hamani, C., et al. (2005). Deep brain stimulation for treatment-resistant depression. *Neuron*, 45 (5): 651–660.
- McKay, R., & Cipolotti, L. (2007). Attributional style in a case of Cotard delusion. *Consciousness and Cognition*, 16: 349–359.
- McKay, R., Langdon, R., & Coltheart, M. (2007a). Jumping to delusions? Paranoia, probabilistic reasoning and need for closure. *Cognitive Neuropsychiatry*, 12 (4): 362–376.
- McKay, R., Langdon, R., & Coltheart, M. (2007b). Models of misbelief: Integrating motivational and deficit theories of delusions. *Consciousness and Cognition*, 16: 932–941.
- Milner, A. D., & Goodale, M. A. (1993). Visual pathways to perception and action. *Progress in Brain Research*, 95: 317–337.
- Nardone, I. B., Ward, R., Fotopoulou, A., & Turnbull, O. H. (2007). Attention and emotion in anosognosia: Evidence of implicit awareness and repression? *Neurocase*, 13 (5): 438–445.
- Northoff, G. (2011). *Neuropsychanalysis in Practice: Brain, Self and Objects*. Oxford: Oxford University Press.
- Ostow, M. (1954). A psychoanalytic contribution to the study of brain function. 1: The frontal lobes. *Psychoanalytic Quarterly*, 23: 317–338.
- Ostow, M. (1955). A psychoanalytic contribution to the study of brain function. 2: The temporal lobes. 3: Synthesis. *Psychoanalytic Quarterly*, 24: 383–423.
- Ostow, M. (1962). *Drugs in Psychoanalysis and Psychotherapy*. New York: Basic Books.
- Ostow, M. (1980). *The Psychodynamic Approach to Drug Therapy*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Ostow, M., & Kline, N. S. (1959). The psychic actions of reserpine and chlorpromazine in psychopharmacology frontiers. In: *Major Problems and Needs in Psychopharmacology Frontiers*, ed. N. S. Kline. Boston, MA: Little Brown.
- Panksepp, J. (1998). *Affective Neuroscience: The Foundations of Human and Animal Emotions*. Oxford: Oxford University Press.
- Peled, A. (2008). *Bridging the Gap Between Neuroscience, Psychoanalysis and Psychiatry*. New York: Routledge.
- Penfield, W., & Boldrey, E. (1937). Somatic motor and sensory representation in the cerebral cortex of man as studied by electrical stimulation. *Brain*, 60: 389–443.
- Penfield, W., & Rasmussen T. (1950). *The Cerebral Cortex of Man: A Clinical Study of Localization of Function*. New York: Macmillan.
- Pfaff, D. W. (1999). *Drive: Neurobiological and Molecular Mechanisms of Sexual Motivation*. Cambridge, MA: MIT Press.

- Posner, M. I., Cohen, Y., & Rafal, R. D. (1982). Neural systems control of spatial orienting. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London, Series B: Biological Sciences*, 298: 187–198.
- Ramachandran, V. S., & Blakeslee, S. (1998). *Phantoms in the Brain: Human Nature and the Architecture of the Mind*. London: Fourth Estate.
- Rizzolatti, G., Fadiga, L., Gallese, V., & Fogassi, L. (1996). Premotor cortex and the recognition of motor actions. *Cognitive Brain Research*, 3: 131–141.
- Rolls, E. T. (1999). *The Brain and Emotion*. Oxford: Oxford University Press.
- Schacter, D. L. (1996). *Searching for Memory*. New York: Basic Books.
- Schacter, D. L., Norman, K. A., & Koutstaal, W. (1998). The cognitive neuroscience of memory. *Annual Review of Psychology*, 49: 289–318.
- Schilder, P. (2007). *Brain and Personality: Studies in the Psychological Aspects of Cerebral Neuropathology and the Neuropsychiatric Aspects of the Motility of Schizophrenics*. Whitefish, MT: Kessinger Publishing.
- Scoville, W. B., & Milner, B. (1957). Loss of recent memory after bilateral hippocampal lesions. *Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry*, 20: 11–21.
- Searle, J. R. (1980). Minds, brains and programs. *Behavioral and Brain Sciences*, 3: 417–457.
- Shallice, T. (1988). *From Neuropsychology to Mental Structure*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shevrin, H., Bond, J. A., Brakel, L. A., Hertel, R. K., & Williams, W. J. (1996). *Conscious and Unconscious Processes: Psychodynamic, Cognitive and Neurophysiological Convergences*. New York: Guilford Press.
- Siegel, A. M. (1996). *Heinz Kohut and the Psychology of the Self*. London: Routledge.
- Solms, M. (1997a) What is consciousness? *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 45: 681–703.
- Solms, M. (1997b). *The Neuropsychology of Dreams*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Solms, M. (1998). Before and after Freud's "Project." In: *Neuroscience of the Mind on the Centennial of Freud's Project for a Scientific Psychology*, ed. R. Bilder F. LeFever. New York: The New York Academy of Sciences. (Annals of the New York Academy of Sciences, 843: 1–10.)
- Solms, M. (2000). Dreaming and REM sleep are controlled by different brain mechanisms. *Behavioral and Brain Sciences*, 23: 843–850.
- Solms, M. (2001). The interpretation of dreams and the neurosciences. *Psychoanalysis and History*, 3: 79–91.
- Solms, M. (2002). An introduction to the neuroscientific works of Sigmund Freud. In: *The Pre-Psychoanalytic Writings of Sigmund Freud*, ed. G. van de Vijver F. Geerardyn. London: Karnac.
- Solms, M., & Saling, M. (1986). On psychoanalysis and neuroscience: Freud's attitude to the localizationist tradition. *International Journal of Psychoanalysis*, 67: 397–416.
- Solms, M., & Turnbull, O. (2002). *The Brain and the Inner World: An Introduction to the Neuroscience of Subjective Experience*. New York: Other Press.
- Suloway, F. J. (1979). *Freud: Biologist of the Mind*. Bungay: Chaucer Press.
- Sutton, S., Braren, M., Zubin, J., & John, E. R. (1965). Evoked potential correlates of stimulus uncertainty. *Science*, 150 (3700): 1187–1188.
- Sutton, S., Tueting, P., Zubin, J., & John, E. R. (1967). Information delivery and the sensory evoked potential. *Science*, 155 (3768): 1436–1439.
- Tondowski, M., Kovacs, Z., Morin, C., & Turnbull, O. H. (2007). Hemispheric asymmetry and the diversity of emotional experience in anosognosia. *Neuropsychanalysis*, 9: 67–81.
- Turnbull, O. H. (2001). The neuropsychology that would have interested Freud most. *Neuropsychanalysis*, 3 (1): 33–38.
- Turnbull, O. H. (2004). Founders of neuro-psychoanalysis: Interview with Mortimer Ostow. *Neuropsychanalysis*, 6 (2): 209–216.
- Turnbull, O. H., Berry, H., & Evans, C. E. Y. (2004). A positive emotional bias in confabulatory false beliefs about place. *Brain & Cognition*, 55: 490–494.
- Turnbull, O. H., Jenkins, S., & Rowley, M. L. (2004). The pleasantness of false beliefs: An emotion-based account of confabulations. *Neuropsychanalysis*, 6 (1): 5–16.
- Turnbull, O. H., Jones, K., & Reed-Screen, J. (2002). Implicit awareness of deficit in anosognosia: An emotion-based account of denial of deficit. *Neuropsychanalysis*, 4 (1): 69–86.
- Turnbull, O. H., Owen, V., & Evans, C. E. Y. (2005). Negative emotions in anosognosia. *Cortex*, 41: 67–75.

- Turnbull, O., & Solms, M. (2003). Depth psychological consequences of brain damage. In: *A Textbook of Biological Psychiatry*, ed. J. Panksepp. New York: Wiley, pp. 571–596.
- Turnbull, O., & Solms, M. (2007). Awareness, desire, and false beliefs: Freud in the light of modern neuropsychology. *Cortex*, 43: 1083–1090.
- Walter, W. G., Cooper, R., Aldridge, V. J., McCallum, W. C., & Winter, A. L. (1964). Contingent negative variation: An electric sign of sensorimotor association and expectancy in the human brain. *Nature*, 203: 320–384.
- Watson, J. D., & Crick, F. H. C. (1953). Molecular structure of nucleic acids: A structure for deoxyribose nucleic acid. *Nature*, 171: 737–738.
- Weinstein, E. A., & Kahn, R. L. (1955). *Denial of Illness: Symbolic and Physiological Aspects*. Springfield, IL: Charles C Thomas.
- Winnicott, D. W. (1960). The theory of the parent–infant relationship. *International Journal of Psychoanalysis*, 41: 585–595.

Çevirenin Notu: Nöropsikanaliz bugün psikanaliz ve nörobilimden gelen bilgileri harmanlayarak bize bütünleşik bir çalışma alanı sağlamasıyla son derece değerli bir akım. Bu yaklaşımın kurucularından olan Mark Solms ve Oliver Turnbull bu makalede nöropsikanalizin geniş kitlelerce öğrenilmesi için değerli ipuçlarıyla nöropsikanalizi sade bir şekilde anlatıyorlar. Bilim ve felsefeden koparamayacağımız nöropsikanaliz ülkemizde basılan belli başlı değerli kitapların da konusu olmayı sürdürüyor ancak ne yazık ki bu alanda yayımlanmış önemli makaleler konusunda ülkemizde büyük bir eksiklik var. Bu eksikliği gidermek adına Neuropsychoanalysis dergisinde yayımlanan belli başlı makaleleri çevirebileceğimiz yeni bir seri başlatmak istedik. Buna katkı sağlamak için bizimle iletişime geçebilirsiniz. Makaleyi çevirmemize imkan veren sevgili Mark Solms ve Oliver Turnbull'a en içten teşekkürlerimi iletiyorum. Çeviri sırasında bana yardımcı olan ve değerli katkılarını sunan sevgili arkadaşlarım Açıanay Gökşen Komaç'a ve Dilara Torun'a da teşekkürü borç bilirim. Nöropsikanaliz önemli bir alan ve bu konuyla ilgili olarak Türkçe'de daha fazla çalışma görmeyi içtenlikle dilerim.